

Predikan Tjugosjätte söndagen “under året” - B

Vi har nyss lyssnat till texter, som verkar mycket aktuella: Både Mose och Herren Kristus själv uppträder med något som vi skulle kunna kalla för “tolerans”, “vidsynthet”. Här hör vi ju dagligen inte minst vår kyrka anklagas av dem som anser sig själva som höjden av just “vidsynthet” och “tolerans” - inte bara kyrkan i forna tider, utan också och just kyrkan i våra dagar - med påven i spetsen för den värsta av tidens synder - “intolerans”. Kanske tycker de att de får vatten på sin kvarn när Jesus alldeles tydligt och med största kraft hotar de människor som är till ”skandal” med rent av evig fördömelse; här tycks ju ”vidsyntheten” få ett abrupt slut. Och sedan hör vi aposteln Jakobs verkligt våldsamma angrepp mot den egoistiska girigheten på andras bekostnad. Det verkar som om aposteln ställt sig med den brokiga skaran demonstranter på barrikaderna ... Vad är det dessa texter säger - till oss idag?

I. Den gammaltestamentliga läsningen

Vi börjar med den gammaltestamentliga läsningen. Där möter vi Mose, den “andebegåvade” förbundsmedlaren, Israels store ledare, som har fört ut Guds folk till den stora ökenstillheten, där Israels ende, andlige och fullkomligt annorlunda Gud har slutit sitt exklusiva förbund med detta folk. Han vill bort det från det land som är det principiella mångguderiets och döds-kultens land, där det är de stora himlakropparna och naturmakterna liksom Farao, den absolut enväldige härskaren, som är Gud. Han vill ha bort det ur detta land och i stället få det att förstå att det finns en enda Gud, att han är upphöjd till och med över himlakropparna, att ingenting av allt detta som man ser omkring sig och som kan vara av skrämmande majestät och härlighet, är “gud” utan “bara” ting. Inte ens den mäktige Farao är gudomlig, bara en människa, som var och en av oss. Gud, den Ende, är inte en sådan upphöjd människa, han är oändligt mer, så hög som himlen är över jorden. Men: *han vill ha gemenskap med dessa människor. Han vill vara hos dem, bland dem. Han vill rent av ge dem del av sitt liv - sin “Ande”. Han vill leda dem till en stor intimitet med sig själv.* Och därför ger han denne Mose, som är mer än en “vanlig” profet, han är ju förmedlaren för detta förbund mellan Gud och människan del av sitt eget liv, hans egen livsdynamik, Gudsintimiteten, “Anden”. Och Mose vill inte behålla denne Ande för sig själv - han delar med sig åt de “sjuttio äldste” på ett sätt som liknar vår prästvigning, och resultatet blir en rad fenomen, som visar att dessa människor nu är gripna av Guds egen Ande ... och sedan inträffar det överraskande, ja regelvidriga: några som inte gått utanför lägret med Mose, som så att säga inte tillhör den inre officiella kretsen får alldeles uppenbart, därtill utan Moses förmedling, del av Anden, med samma “profetiska” resultat. Skandal! Mose reagerar inte som omgivningen väntar sig: han visar alls ingen “revirkänsla”, han suckar bara ut sin längtan efter att hela Gudsfolket skall bli andebärare... Under hela det Gamla förbundets tid inträffar det att några särskilt utvalda omtalas just som bärare av Gudsintimiteten och Gudslivet, av Anden, på ett särskilt sätt. Samtidigt förnyas Moses önskan gång på gång om att Anden skall falla över inte bara det utvalda folket som helhet, utan över alla människor, alla tider ... alla skall bli ”intima” med Gud, alla skall bli andebärare.

II. Det nya förbundet: den andebärande Kyrkan

Och just det hävdar vi har gått i uppfyllelse i det Nya och eviga förbundet: paradoxalt nog först genom att allt *koncentreras till en enda*, som genom att han är den han är, inte bara profet och förbundsmedlare, utan Huvudet för en ny mänsklighet: Gud har själv trätt in i historien och

mänskligheten. Han ensam bär på Anden i en sådan rikedom och fullhet, att allt och alla, till och med Mose, till och med de sjuttio äldste vi hörde talas om i den första läsningen, liksom bleknar bort i jämförelse med denna fullhet och denna rikedom. Och han "andas ut" inte bara förlåtelse och försoning mellan Gud och människa under hela sitt liv här på jorden, först och främst från sitt kors, utan i och med denna försoning, detta brobyggande, andas han också just Guds liv, hans intimitet, hans Ande, över hela mänskligheten, inte bara över ett folk. Och därmed blir principiellt alla människor, ja, hela skapelsen "andebärande" - även om var och en för att få del av denne Ande måste säga "ja" och ta emot det sakramentala inseglet, dopet, och dess fortsättning, konfirmationen, och hålla denna Gudsintimitet vid liv i den heliga eukaristin, respektive väcka till nytt liv i försoningens och botens sakrament. *Men fundamentalt och principiellt är Anden genom Kristus nu närvarande i hela mänskligheten, ja, hela skapelsen.* Just därför kan den så att säga ge sig till känna på de mest oväntade sätt. Kyrkans ämbete är en mycket viktig nådegåva som ges åt dem Gud suveränt kallar genom och i sin kyrka; och genom detta ämbetes förmedling blir så att säga i normalfallet människor delaktiga av Andens liv. Men ämbetets nådegåva eller "karism" är inte den enda nådegåvan i Kyrkan, även om den är mycket viktig och högst fundamental. Anden ges också utanför ämbetsbärarnas krets; profeter, karismatiker, måste förekomma, därför att Gud är suverän, han är oändligt generös och vill vara närvarande i sin Kyrka och sin mänsklighet inte bara på ett sätt, utan på många, nästan oändligt många sätt. *Alla döpta/konfirmerade är principiellt andebärare, alla har del i Kristi universella prästerliga, profetiska och kungliga sändning i kraft av sitt dop och sin sändning i konfirmationen.* Ingen kan slå sig passivt ned som ett slags åskådare eller konsument och säga till sig själv och alla andra att det där med att vara sänd till en hungrande och törstande mänsklighet kan jag lugnt överlämna åt "proffsen", prästerna, diakonerna och ordensfolket. Alla utan undantag är kallade att vittna om Guds försoning med skapelsen och det nya liv som andats ut över den och in i den i Kristus, vår Herre. Därför har det också förekommit profeter under hela kyrkans historia, andebärare "utanför den officiella kretsen" - exempelvis Birgitta, vars budskap fortfarande påverkar oss, eller en av de mest kristuslika människor som någonsin har funnits, den helige Franciskus, eller den "lilla" Teresa av Lisieux. Alla vågade träda upp inför de största och mäktigaste, också inför Kristi ställföreträdare själv: Birgitta med profetisk kritik och Franciskus med sin vilja att leva evangeliet "utan omsvep", Teresa med sin bön att i mycket unga år få träda in i den strikta karmelitorden. Och Anden kan kalla människor som vi tycker står långt borta, också utanför den synliga kyrkans gränser: sådana som församlar med Kristus, som så att säga är andligen släkt med oss: vi har inga svårigheter att inse och erkänna, med glädje, sådana gestalter (Gandhi, Nelson Mandela ...).

III. Kyrkan som "representation" av fullheten

Men detta är möjligt bara därför att *Kristus är andebäraren i sin fullhet - och bara därför att hans Ande verkligen i sin fullhet finns i den andliga gemenskapen, Kyrkan.* Det är därför som vi, de innersta, har en sådan sändning och ett sådant ansvar, jfr Herrens ord om jordens salt och världens ljus, han manar oss i dag att att "behålla vår sälta". Vi är verkligen genom vår blotta tillvaro, hur konstigt och anspråksfullt det än må låta för somliga, som Kyrka, som andebärande gemenskap av alla folk, tungomål och länder med vår blotta tillvaro "sakramentala", nådeförmedlande människor. Men det beror på hur vi förverkligar vår sändning om detta nådeförmedlande tecken skall verka. Det gör det inte om vi är precis lika ordinärt jordiska som alla andra. Om inte det nya livet i oss märks, syns och hörs, om det rent av vänds till sin motsats sviker vi vårt uppdrag och mister vår sälta. Här kan vi verkligen ta till oss aposteln Jakobs

kraftfulla formuleringar; och profeterna i det Nya förbundet har alltid gjort det. Det gäller inte bara de stora synderna och avvikelserna i kyrkans långa historia, utan också allt det som sker dagligdags och som vi har mycket stor erfarenhet av när det blir övertydligt att människor inte av Guds Kyrka vill få Guds eget liv, som överträffar allt annat, utan bara strävar efter precis detsamma som alla andra, makt, rikedom, ett bekvämt liv, njutningar av alla slag, gärna för all del garnerade med litet stämmingsfull religion, på egna villkor, till och med sakrament, men i så fall så billigt som möjligt: dop utan förberedelse och utan följder, kyrklig vigsel på samma sätt, konfirmation utan undervisning och utan allvar och så fort som möjligt... Så kan kyrkans medlemmar inte fullfölja sin kallelse och sin sändning. Så kan de inte verka sakramentalt. Sådana människor älskar sig själva, men inte andra. De har därför heller ingen förmåga att känna igen Guds Ande där han verkar bland ovanliga människor på ovanliga ställen och på ovanliga tider.

Vi måste därför, vi kristna i detta nya årtusende, vi medlemmar av denna katolska kyrka i Sverige, vi alla måste dagligen och allt djupare omvända oss, vi måste dagligen och allt djupare bekänna våra tillkortakommanden, vår stora otillräcklighet, vara öppna för den Andens vind som vill svepa bort allt ofullkomligt och felaktigt i oss, som vill ersätta allt detta med Andens liv och med den Gudsintimitet hela skapelsen längtar efter. Låt oss därför nu verkligen vilja vara heliga, som Gud själv. Ingenting hindrar oss utom vår egen vilja. Låt oss göra det i denna mässa och alltid ha det som vår stora böneintention Amen.

© Lars Cavallin